

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ηλεκτρονική Ταυτότητα

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ:

Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΕ-ΕΥ 34/2025

16 Σεπτεμβρίου 2025

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iii
Πίνακας Συνοτομογραφιών	iv
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου	1
2. Εισαγωγή	4
3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις	5
3.1 Θέμα: Ανάθεση στην Εταιρεία για την εξασφάλιση ηΤαυτοτήτων το 2024	5
3.2 Θέμα: Ευθύνη του κράτους για ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού	6
3.3 Θέμα: Απόφαση ΥΣ για τη διαδικασία	8
3.4 Θέμα: Μελλοντικές ανάγκες εξασφάλισης ηΤαυτοτήτων	9
3.5 Θέμα: Χρονολογική εξέλιξη γεγονότων	9
4. Παραρτήματα	11
Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	11
Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία	12
Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενο Φορέα	13

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

1. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην απευθείας ανάθεση από το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής για την έκδοση 100.000 ηλεκτρονικών ταυτοτήτων (ηΤαυτοτήτων) από Ιδιωτική Εταιρεία.
2. Τον Οκτώβριο 2024, το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε την ανάθεση του έργου στην εν λόγω Ιδιωτική Εταιρεία με εκτίμηση κόστους €3,85εκ., χωρίς να προηγηθεί ανοιχτή διαδικασία προσφορών. Το Υφυπουργείο αιτιολόγησε την απόφαση, υποστηρίζοντας ότι δεν υπήρχαν άλλοι Οικονομικοί Φορείς (ΟΦ) με την απαιτούμενη πιστοποίηση.
3. Παρόλο που όντως τη δεδομένη στιγμή φαίνεται ότι δεν υπήρχε άλλος ΟΦ στην ΚΔ, σημειώνουμε τα εξής:
 - Δεν είναι ξεκάθαρο ότι άλλοι ΟΦ από την ΕΕ δεν θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε μια ανοιχτή προσφορά, ειδικά αν δινόταν επαρκής χρόνος με δεδομένο ότι η σχετική νομοθεσία ψηφίστηκε το 2021. Πιθανή συμμετοχή και άλλων ΟΦ πιθανώς θα διασφάλιζε πιο ανταγωνιστική τιμή.
 - Η ανάγκη για τις ηΤαυτότητες ήταν γνωστή στο Υφυπουργείο πριν την ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας, οπότε οποιαδήποτε επίκληση του «επείγοντος» δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.
 - Δεδομένης της ιδιάζουσας σχέσης του Υφυπουργού με την ανάδοχο εταιρεία, κατά την άποψη μας, το Υφυπουργείο θα έπρεπε να είχε επιδείξει μεγαλύτερη προσοχή στη διαδικασία ανάθεσης.
 - Ακόμη και όταν αποφασίστηκε να μην ακολουθηθεί η ανοιχτή διαδικασία προσφορών, το Υφυπουργείο θα μπορούσε να ακολουθήσει «Εκούσια Προκήρυξη», η οποία αφορούσε στην παραχώρηση 10 ημερών σε τρίτους να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις.
4. Έχοντας αναφέρει τα πιο πάνω, και με δεδομένο ότι η προσφορά αφορούσε μόνο τις πρώτες 100.000 ηΤαυτότητες (οπότε αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλοι σχετικοί διαγωνισμοί στο μέλλον) σημειώνουμε ότι το Υφυπουργείο, αναγνώρισε την ανάγκη ύπαρξης υγιούς ανταγωνισμού, και έχει εκφράσει την πρόθεση του, να προχωρήσει σε διαδικασίες που θα επιτρέψουν τη συμμετοχή και άλλων ΟΦ, για την κάλυψη μελλοντικών αναγκών.
5. Τέλος, πληροφοριακά σημειώνεται ότι η εφαρμογή του έργου έχει ξεκινήσει στις 20.01.2025, και μέχρι σήμερα ο αριθμός έκδοσης ηΤαυτοτήτων δεν έχει ξεπεράσει τις 10.000, παρόλο μάλιστα που η αίτηση για τις πρώτες 30.000 είναι δωρεάν. Προφανώς θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα ενημέρωσης ή άλλα κίνητρα ώστε να υπάρξει ουσιαστική αύξηση του ενδιαφέροντος.

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

16 Σεπτεμβρίου 2025

Πίνακας Συντομογραφιών

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ηΤαυτότητα	Ηλεκτρονική Ταυτότητα
ΚΔ	Κυπριακή Δημοκρατία
ΚΜ	Κράτος Μέλος
ΟΦ	Οικονομικός Φορέας
ΣΠ	Συμβούλιο Προσφορών του Υφυπουργείου
ΤΗΕ	Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο
Υφυπουργείο	Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Η Ηλεκτρονική Ταυτότητα (ηΤαυτότητα) αναφέρεται στις ηλεκτρονικές μορφές ταυτοποίησης ενός ατόμου σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας επικεντρώθηκε στις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (Υφυπουργείο) για την εξασφάλιση των 100.000 ηΤαυτοτήτων από ιδιωτική εταιρεία (η Εταιρεία) με απευθείας ανάθεση και ανέδειξε τα ακόλουθα ζητήματα.

1.1 Ανάθεση σύμβασης από το ΣΠ τον Οκτώβριο 2024

Στις 11.10.2024, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υφυπουργείου (ΣΠ) η απευθείας ανάθεση στην Εταιρεία για εξασφάλιση 100.000 ηΤαυτοτήτων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και εκτίμηση δαπάνης ύψους €3,9εκ., αφού κρίθηκε ότι δεν υπήρχε άλλος Οικονομικός Φορέας (ΟΦ) που να διαθέτει την απαραίτητη προς τούτο έγκριση από την αρμόδια αρχή που είναι το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΤΗΕ).

Κατά την απευθείας διαπραγμάτευση, η Εταιρεία υπέβαλε προσφορά με ποσό όσο και το ποσό της εκτίμησης δαπάνης, ήτοι €3,9εκ. Η διαπραγμάτευση με την Εταιρεία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά €0,5 ανά ηΤαυτότητα, δηλαδή μείωση συνολικά €50.000, και τελικό ποσό σύμβασης τα €3,85εκ.

Αναγνωρίζουμε ότι τη δεδομένη στιγμή στην ΚΔ, φαίνεται ότι δεν υπήρχε άλλος αδειοδοτημένος ΟΦ που θα μπορούσε να συμμετάσχει σε ένα ανοιχτό διαγωνισμό. Επίσης φαίνεται ότι ορθώς το Υφυπουργείο είχε κάνει διερεύνησης της αγοράς, έχοντας έρθει σε επαφή με κάποιους δυνητικούς προσφοροδότες, χωρίς να διαφαίνεται να υπήρξε ενδιαφέρον. Επίσης αναγνωρίζουμε ότι για την εκτέλεση του έργου απαιτείται συγκεκριμένη υποδομή με υψηλό αρχικό κόστος.

Σημειώνονται όμως τα εξής:

- Στο σχετικό άρθρο της νομοθεσίας με βάση το οποίο δόθηκε η έγκριση για την πιο πάνω διαδικασία, αναφέρεται ότι η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (δηλαδή απευθείας ανάθεση) επιτρέπεται «μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης».
- Η νομοθεσία για ενσωμάτωση του Κανονισμού 910/2014 ψηφίστηκε το 2018 και ακολούθησε τον Απρίλιο 2021 τροποποίηση στην οποία περιλήφθηκε η έννοια της ηλεκτρονικής ταυτότητας. Έκτοτε, θα ήταν εφικτό σε έναν ανοιχτό διαγωνισμό να περιλαμβανόταν πρόνοια στα έγγραφα ώστε να παραχωρηθεί επαρκή χρονικό περιθώριο σε ενδιαφερόμενους ΟΦ να ετοιμάσουν τις απαιτούμενες υποδομές και να εξασφαλίσουν την εξουσιοδότηση από την αρμόδια αρχή, κάτι όμως που δεν έγινε. Το Υφυπουργείο φαίνεται να ασχοληθεί με το θέμα με καθυστέρηση.
- Συνεπώς, δεν είναι ξεκάθαρο ότι άλλος ΟΦ από την ΕΕ δεν θα ήταν σε θέση να συμμετάσχει σε ένα τέτοιο διαγωνισμό, νοουμένου ότι θα δινόταν επαρκής λογικός χρόνος ώστε να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες έγκρισης του ΟΦ στην Κύπρο.

- Επίσης το Υφυπουργείο θα μπορούσε τουλάχιστον να προβεί σε διαδικασία «Εκούσιας Προκήρυξης» όπου σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο αποτελεί βέλτιστη πρακτική στο πλαίσιο του Άρθρου 29 του Περί Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημόσιων Συμβάσεων Νόμου του 2010. Αυτή η μέθοδος διαρκεί 10 ημέρες και όπως ανέφερε λειτουργός του Υφυπουργείου προς τον τότε Γενικό Διευθυντή «προσφέρει σε τρίτους τη δυνατότητα να εκφράσουν ενστάσεις πριν την υπογραφή της σύμβασης, προσδίδοντας διαφάνεια και ενισχύοντας τη λογοδοσία της Αναθέτουσας Αρχής». Παρόλα αυτά ο τότε Γενικός Διευθυντής έδωσε οδηγίες να προχωρήσει η απευθείας ανάθεση χωρίς να ακολουθηθεί η συγκεκριμένη διαδικασία.
- Με δεδομένο ότι τελικά η σύμβαση υπογράφηκε στις 20 Ιανουαρίου του 2025 (ενώ η λειτουργός ενημέρωσε τον ΓΔ στις 30/10/2024), διαφαίνεται ότι το Υφυπουργείο είχε επαρκή χρόνο ώστε να μπορούσε να παραχωρήσει τις 10 ημέρες για τη διαδικασία «Εκούσιας Προκήρυξης».
- Δεδομένης της ιδιάζουσας σχέσης που είχε ο Υφυπουργός με τη συγκεκριμένη εταιρεία (ήταν ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Εταιρείας πριν διοριστεί ως Υφυπουργός), το Υφυπουργείο θα έπρεπε κατά την άποψη μας, να ακολουθήσει τουλάχιστον τη διαδικασία «Εκούσιας Προκήρυξης».

1.2 Απόφαση ΥΣ για τη διαδικασία

Στις 9.10.2024 το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ) αποφάσισε μεταξύ άλλων, στη βάση σχετικής Πρότασης του Υφυπουργείου,

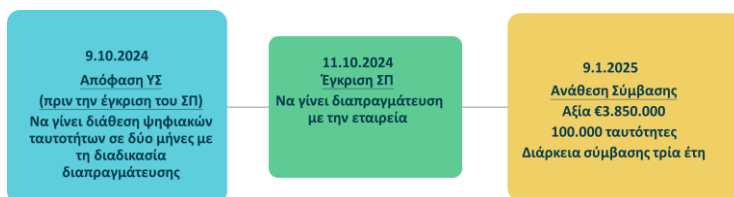
την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την εξασφάλιση, με απευθείας ανάθεση στην Εταιρεία, 100.000 ηΤαυτοτήτων. Ωστόσο, με βάση την περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσία, αρμόδιο όργανο για να εγκρίνει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης στην προκειμένη περίπτωση είναι το ΣΠ της κάθε ΑΑ και όχι το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω απόφασης του ΥΣ, σχετική αναφορά τόσο στη διαδικασία που θα ακολουθείτο όσο και στη συγκεκριμένη Εταιρεία, έγινε και από Ανώτερο Λειτουργό του Υφυπουργείου σε ημερήσια τηλεοπτική εκπομπή, μία ημέρα πριν τη λήψη της απόφασης έγκρισης της εν λόγω διαδικασίας από το αρμόδιο προς τούτο όργανο.

Η πιο πάνω απόφαση του ΥΣ και οι δηλώσεις υπηρεσιακού στελέχους, πριν τη λήψη απόφασης από το αρμόδιο όργανο (ΣΠ), θα έπρεπε να αποφεύγονταν αφού τέτοιες ενέργειες ενδέχεται να επηρεάσουν ή/και να φέρνουν προ τετελεσμένων το αρμόδιο όργανο.

1.3 Μελλοντικές ανάγκες

Τον Ιανουάριο 2025, ανατέθηκε μετά τη διαπραγμάτευση η σύμβαση για έκδοση 100.000 ηΤαυτοτήτων από την Εταιρεία για το ποσό των €3,85εκ.

Θα πρέπει, κατά την άποψη μας, το Υφυπουργείο να προβεί έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες, όπως εξάλλου είναι και η δέσμευση του μέσα από την Πρόταση στο ΥΣ και το αίτημα που υποβλήθηκε στο ΣΠ για έγκριση της πιο πάνω διαδικασίας, ώστε να δοθεί ευκαιρία συμμετοχής και σε άλλους ΟΦ, για ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού για τις μελλοντικές αγορές. Το Υφυπουργείο έχει εκφράσει την πρόθεση του να προχωρήσει έγκαιρα με τις σχετικές διαδικασίες.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για ελεγχόμενο φορέα

Το Υφυπουργείο ιδρύθηκε στις 21.02.2020, δυνάμει του περί της Ίδρυσης Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και Διορισμού Υφυπουργού Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής παρά τω Προέδρω και Συναφών Θεμάτων Νόμου (Ν.14(Ι)/2020).

Στο Υφυπουργείο υπάρχουν τρεις Διευθύνσεις, η Διεύθυνση Ψηφιακής Πολιτικής και Επικοινωνιών, η Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας και η Διεύθυνση Κυβερνοασφάλειας. Επίσης, στο Υφυπουργείο υπάγονται, από 01.03.2020, δύο Τμήματα, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΤΗΕ).

Βασικός σκοπός του Υφυπουργείου είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου, λειτουργικού και φιλικού προς τον πολίτη Κράτους και μίας δυναμικής ψηφιακής οικονομίας, όπου κάθε πολίτης και κάθε επιχείρηση θα ευδοκιμούν και θα ευημερούν. Παράλληλα, κύριο μέλημα του Υφυπουργείου αποτελεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η ενδυνάμωση της θέσης και της φωνής της Κύπρου, σε καίρια ζητήματα στα κέντρα λήψης αποφάσεων στον Ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ελεγχόμενο φορέα είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.gov.cy/dmrid/>

2.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του παρόντος τεχνικού ελέγχου είναι η αξιολόγηση της συμμόρφωσης του Υφυπουργείου προς το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις Δημόσιες Συμβάσεις, καθώς και η εξέταση της συμμόρφωσης των ενεργειών του προς τις αρχές της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι διαδικασίες που ακολούθησε το Υφυπουργείο για την αγορά 100.000 ηΤαυτοτήτων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την Εταιρεία.

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

Τι είναι η Ηλεκτρονική Ταυτότητα (ηΤαυτότητα)

Η Ηλεκτρονική Ταυτότητα (ηΤαυτότητα) αναφέρεται στις ηλεκτρονικές μορφές ταυτοποίησης ενός ατόμου. Περιλαμβάνει πληροφορίες που επιβεβαιώνουν την ταυτότητα σε ψηφιακά περιβάλλοντα και είναι σημαντική για την ασφάλεια και την ταυτοποίηση/ιδιωτικότητα των χρηστών στο διαδίκτυο. Στην Κύπρο, η εξασφάλιση ηΤαυτοτήτων γίνεται σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Ψηφιακή Ταυτότητα (EUDI), ο οποίος στοχεύει στην απλοποίηση των διαδικασιών ταυτοποίησης και στην αύξηση της ασφάλειας.

3.1 Θέμα: Ανάθεση στην Εταιρεία για την εξασφάλιση ηΤαυτοτήτων το 2024

Στις 11.10.2024 το ΣΠ ενέκρινε σχετικό αίτημα που υποβλήθηκε από το Υφυπουργείο για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση με την Εταιρεία για την εξασφάλιση 100.000 ηΤαυτοτήτων, με βάση τα άρθρο 29(2)(β)(ii) του Νόμου Ν.73(I)/2016.

3.1.1 Περιεχόμενα αιτήματος για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την Εταιρεία

Στο αίτημα αναφέρεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1183 (EUDI/eIDAS 2) της ΕΕ ο οποίος τροποποίησε τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ταυτότητα, αποτελεί υποχρέωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η ΚΔ προσφέρει μέχρι το 2026 στους πολίτες πορτοφόλια ψηφιακής ταυτότητας, τα οποία προϋποθέτουν την ύπαρξη ηΤαυτοτήτων. Τα ΚΜ της ΕΕ θα έχουν την εντολή να προσφέρουν μέχρι το 2026 στους πολίτες και τις επιχειρήσεις ψηφιακά πορτοφόλια, στα οποία θα μπορούν να συνδέουν τις εθνικές ψηφιακές ταυτότητές τους με αποδεικτικά άλλων προσωπικών χαρακτηριστικών, όπως άδειες οδήγησης, διπλώματα και τραπεζικούς λογαριασμούς. Στόχος της ΕΕ είναι όπως οι ευρωπαίοι πολίτες αποκτήσουν πλήρη έλεγχο των δεδομένων τους κατά την πρόσβασή τους σε διαδικτυακές υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το πρόγραμμα πολιτικής της ΕΕ για το 2030 «Ψηφιακή δεκαετία», έχει τεθεί στόχος όπως το 100% των πολιτών της ΕΕ έχουν πρόσβαση σε ασφαλή μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (eID) που αναγνωρίζονται σε ολόκληρη την ΕΕ.

Στο αίτημα το Υφυπουργείο αιτιολογεί την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την Εταιρεία με το ακόλουθο λεκτικό:

- Η έκδοση των πιστοποιητικών ηΤαυτοτήτων μπορούν να παρασχεθούν από εγκεκριμένους Πάροχους Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης. Αφότου ολοκληρώθηκε η ψήφιση της νομοθεσίας το 2021, η Εταιρεία, στις 21.03.2022, εξασφάλισε εξουσιοδότηση από την αρμόδια αρχή (THE) για να παρέχει υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις:
 - ο (α) του περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά (Τροποποιητικός) Νόμου Ν. 60(I)/2021 και
 - ο (β) των περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Εσωτερική

Αγορά (Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης) Κανονισμών του 2021 (Κ.Δ.Π. 157/2021).

- Μέχρι σήμερα η Εταιρεία είναι ο μοναδικός εγκεκριμένος Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος και δραστηριοποιείται στην ΚΔ.
- Η διαδικασία εξασφάλισης εξουσιοδότησης ως Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, προϋποθέτει τις πιο κάτω ενέργειες, οι οποίες συνολικά δεν δύνανται να ολοκληρωθούν σε διάστημα λιγότερο των δύο (2) ετών:
 - (α) Ετοιμασία σε επίπεδο τεχνικών υποδομών και διαδικασιών. Ο υποψήφιος οργανισμός πρέπει να προχωρήσει στην εγκατάσταση εξειδικευμένων υποδομών (QSCD – HSM Server) σε ασφαλές κέντρο δεδομένων στην Κύπρο και τη θέσπιση διαδικασιών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι εν λόγω ενέργειες δεν δύνανται να ολοκληρωθούν σε διάστημα λιγότερο των ενός (1) έτους.
 - (β) Διεξαγωγή εξειδικευμένου λογιστικού ελέγχου. Ο υποψήφιος οργανισμός πρέπει να ολοκληρώσει επιτυχώς λογιστικό έλεγχο από εξειδικευμένο εξωτερικό ελεγκτή με βάση τον Κανονισμό eIDAS. Οι εν λόγω ενέργειες δεν δύνανται να ολοκληρωθούν σε διάστημα λιγότερο του ενός (1) έτους.
 - (γ) Εξασφάλιση εξουσιοδότησης από την αρμόδια αρχή (THE) σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Σημειώνεται ότι, στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει γνώση του Υφυπουργείου ή/και του THE για άλλον Οργανισμό ο οποίος να έχει προβεί ή να προτίθεται να προβεί σε ενέργειες για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων, με σκοπό την εξασφάλιση εξουσιοδότησης ως Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

3.1.2 Σύναψη σύμβασης

Ακολούθησε υποβολή προσφοράς από την Εταιρεία με ποσό προσφοράς όσο και το ποσό της εκτίμησης δαπάνης, €3,9εκ. Η διαπραγμάτευση με την Εταιρεία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά €0,5 ανά ηΤαυτότητα, δηλαδή συνολικά €50.000, και τελικό ποσό σύμβασης τα €3,85εκ.

Μετά την έγκριση του ΣΠ για τη διαδικασία διαπραγμάτευσης ακολούθησε η διαπραγμάτευση με την Εταιρεία, το αποτέλεσμα της οποίας υποβλήθηκε στο ΣΠ από την Επιτροπή Αξιολόγησης, το οποίο στις 09.01.2025 ενέκρινε τη σύναψη σύμβασης με την Εταιρεία για την αγορά 100.000 ηΤαυτοτήτων, για το ποσό των €3.850.000 και διάρκεια 3 έτη.

3.2 Θέμα: Ευθύνη του κράτους για ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού

Τον Απρίλιο 2024, η ΕΕ δημοσιοποίησε τον τροποποιητικό Κανονισμό 2024/1183 ο οποίος τροποποίησε τον Κανονισμό 910/2014 «σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά». Ο Κανονισμός 910/2014 εκδόθηκε τον Ιούλιο

2014 και περιλαμβάνει πρόνοιες για ηλεκτρονική ταυτοποίηση. Με βάση τον Κανονισμό της ΕΕ με αρ. 910/2014 του 2014, ψηφίστηκε το 2018 ο περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά, Νόμος του 2018 (Ν. 55(Ι)/2018) που τέθηκε σε ισχύ στις 13.06.2018. Ακολούθως το 2021 ψηφίστηκε τροποποίηση του εν λόγω Νόμου με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.60(Ι)/2021 που τέθηκε σε ισχύ στις 20.04.2021 στην οποία περιλήφθηκε η έννοια της ηλεκτρονικής ταυτότητας.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η αγορά ηΤαυτοτήτων μπορεί να γίνει μόνο από ΟΦ που έχουν εξασφαλίσει εξουσιοδότηση από την αρμόδια αρχή (ΤΗΕ) για να παρέχει υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων. Όπως δηλώνεται στο αίτημα προς το ΣΠ για την απευθείας ανάθεση στην Εταιρεία, μετά την ψήφιση της νομοθεσίας του 2021, η Εταιρεία στις 21.03.2022 εξασφάλισε εξουσιοδότηση από το ΤΗΕ για να παρέχει υπηρεσίες ηλεκτρονικής ταυτότητας, δηλαδή σε λιγότερο από ένα έτος από την έναρξη ισχύος της τροποποιητικής νομοθεσίας (21.04.2021).

Όπως δήλωσε το Υφυπουργείο στο αίτημα του για απευθείας ανάθεση της σύμβασης εξασφάλισης ηΤαυτοτήτων στην Εταιρεία, «στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει γνώση του Υφυπουργείου ή/και του ΤΗΕ για άλλον Οργανισμό ο οποίος να έχει προβεί ή να προτίθεται να προβεί σε ενέργειες για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων, με σκοπό την εξασφάλιση εξουσιοδότησης ως Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας».

Σύμφωνα με πληροφόρηση από το Υφυπουργείο, το έργο Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων βρισκόταν υπό σχεδιασμό από το 2017, στο πλαίσιο συζητήσεων στο Συμβούλιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως το Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων. Κατά τη διαμόρφωση του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, το ΤΗΕ προέβη σε δημόσια διαβούλευση στις 13.02.2020, με στόχο τη λήψη εισηγήσεων (σχόλια και απόψεις) στα προσχέδια των εγγράφων που αφορούν στο Σχέδιο: (1) τροποποίηση του Νόμου του 2018, (2) έκδοση των περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά (Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης) Κανονισμών του 2020, (3) τροποποίηση του Περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου (4) έκδοση των Διαταγμάτων: «Διαδικασίες για την έκδοση, αναστολή, ανάκληση, επανενεργοποίηση και ανανέωση ηλεκτρονικής ταυτότητας», το «έντυπο αίτησης» και «Προδιαγραφές Πιστοποιητικού Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης», (5) «Πρωτόκολλο Αυθεντικοποίησης και Απομακρυσμένης Υπογραφής». Παρατηρούμε ωστόσο ότι η προθεσμία που δόθηκε ήταν μόλις μια εβδομάδα, μέχρι τις 21.02.2020, η οποία ενδεχομένως να μην ήταν επαρκής.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, πραγματοποιήθηκαν επαφές και διαβουλεύσεις με δυνητικούς ΟΦ, με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση του ενδιαφέροντος τους να γίνουν Πάροχοι Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, χωρίς θετικό αποτέλεσμα. Τέλος, σημειώθηκε από το Υφυπουργείο ότι για την αγορά ηΤαυτοτήτων είχαν γίνει στο παρελθόν δηλώσεις τέως Υφυπουργών του Υφυπουργείου και Κρατικών Αξιωματούχων σε διάφορα μέσα ενημέρωσης.

Σύμφωνα με το Υφυπουργείο, παρά την ύπαρξη Παρόχων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (Trust Service Provider) άλλων ΚΜ, δεν υπήρξε εκδήλωση ενδιαφέροντος από κανέναν εξ' αυτών.

Από διευκρινήσεις που μας δόθηκαν σχετικά από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υφυπουργείου, διαβουλεύσεις είχαν γίνει μόνο με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ/ΚΥΤΑ) η οποία στην πορεία απέσυρε το ενδιαφέρον της, ενώ ενδιαφέρον είχε εκδηλωθεί και από ακόμα μία εταιρεία ξένων συμφερόντων η οποία όμως απλά ζήτησε πληροφορίες για τη διαδικασία έγκρισης, χωρίς τελικά να προχωρήσει περαιτέρω.

Από διερεύνηση που έγινε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώσαμε ότι υπάρχει κατάλογος των Παρόχων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης εγκεκριμένων στην χώρα τους αναρτημένος (ανά ΚΜ) σε σχετική ιστοσελίδα της ΕΕ, διαθέσιμη χωρίς περιορισμό πρόσβασης. Στον εν λόγω κατάλογο που αφορά την Ελλάδα, διαπιστώσαμε ότι περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων και εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στην Κύπρο από το 2017 και παρείχε υπηρεσίες στο δημόσιο για τις οποίες το Υφυπουργείο ήταν ενήμερο. Από επαφή που κάναμε με τη συγκεκριμένη εταιρεία διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία για συγκεκριμένους λόγους δεν θα συμμετείχε σε τυχόν διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού.

3.3 Θέμα: Απόφαση ΥΣ για τη διαδικασία

Στις 09.10.2024 το ΥΣ ενέκρινε Πρόταση του Υφυπουργείου για την αγορά 100.000 ηΤαυτοτήτων σταδιακά και σε βάθος τριών ετών, εκτιμώμενου συνολικού κόστους ύψους €3.900.000 και τη διάθεσή τους, για χρήση, στους πολίτες της Δημοκρατίας ηλικίας άνω των 18 ετών, στη βάση συγκεκριμένου πλάνου.

Στην απόφαση του ΥΣ αναγράφεται ότι «Για την αγορά των 100,000 ηΤαυτοτήτων, χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με συγκεκριμένη εταιρεία για τεχνικούς λόγους, σύμφωνα με το άρθρο 29 των περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμων του 2016 έως 2022 και του Κανονισμού (27)(1)(γ), ως ο μοναδικός στην παρούσα φάση εγκεκριμένος πάροχος, ο οποίος δραστηριοποιείται και είναι εγκατεστημένος στην ΚΔ». Όπως αναφέρεται στην απόφαση του ΥΣ η διάθεση των 100.000 ηΤαυτοτήτων για χρήση από τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) άνω των 18 ετών αποφασίστηκε να γίνει ως ακολούθως:

ηΤαυτότητες	Παραχώρηση
30.000	Δωρεάν παραχώρηση χωρίς κριτήρια (στη βάση «first come, first served») για σκοπούς προώθησης και ανάδειξης του έργου
70.000	Επιχορήγηση μέρους της τιμής, της τάξης του 68% στην ενδεικτική τιμή αγοράς, έτσι ώστε το κόστος που θα καταβάλλει ο πολίτης να είναι στα €15 για ηΤαυτότητα με ισχύ 3 χρόνων.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω απόφασης του ΥΣ, σχετική αναφορά τόσο στη διαδικασία που θα ακολουθείτο όσο και στη συγκεκριμένη Εταιρεία έγινε και από Ανώτερο Λειτουργό του Υφυπουργείου σε ημερήσια τηλεοπτική εκπομπή, μία ημέρα πριν τη λήψη της απόφασης έγκρισης της εν λόγω

διαδικασίας από το αρμόδιο προς τούτο όργανο. Σύμφωνα με τον περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2016 (Ν.73(I)/2016) την έγκριση για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση παραχωρεί το αρμόδιο ΣΠ εάν πληρούνται ορισμένα αυστηρά κριτήρια που προβλέπει η νομοθεσία. Τονίζεται ότι στις συνεδρίες του ΣΠ έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν ως ανεξάρτητοι παρατηρητές ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Γενικός Λογιστής, οι οποίοι μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους και να ζητούν να καταγράφονται στα πρακτικά.

Το ΣΠ συνεδρίασε στις 11.10.2024 και ενέκρινε σχετικό αίτημα που υποβλήθηκε από το Υφυπουργείο για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση με τη συγκεκριμένη Εταιρεία.

Εύρημα

Σύμφωνα με την περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσία, αρμόδιο όργανο για να εγκρίνει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης στην προκειμένη περίπτωση είναι το ΣΠ και όχι το ΥΣ. Επίσης, η περίληψη της πιο πάνω αναφοράς στην Απόφαση του ΥΣ για έγκριση της διαδικασίας με συγκεκριμένο ΟΦ στη βάση συγκεκριμένου άρθρου της σχετικής νομοθεσίας, όπως και σχετικές αναφορές σε δηλώσεις υπηρεσιακών πριν τη λήψη της απόφασης από το αρμόδιο όργανο, θα είναι καλό κατά την άποψη μας να αποφεύγονται αφού ενδέχεται να επηρεάζουν και να φέρνουν προ τετελεσμένων το τελευταίο από αναρμόδια όργανα.

Σύσταση: Οι προτάσεις προς το ΥΣ να περιορίζονται στις αρμοδιότητες του ΥΣ, ώστε να αποφεύγεται η παραπομπή θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων αρμοδίων οργάνων με βάση τη σχετική νομοθεσία.

3.4 Θέμα: Μελλοντικές ανάγκες εξασφάλισης ηΤαυτοτήτων

Τον Ιανουάριο 2025 ανατέθηκε μετά τη διαπραγμάτευση η σύμβαση για έκδοση 100.000 ηΤαυτοτήτων από την Εταιρεία για το ποσό των €3,85εκ., κάτι που ανοίγει τον δρόμο για μελλοντικές αγορές επιπλέον ηΤαυτοτήτων ενδεχομένως απευθείας από την ίδια εταιρεία, για κάλυψη των αναγκών της ΚΔ, αφού η εταιρεία απόκτησε πλέον σημαντικό πλεονέκτημα έναντι άλλων ΟΦ στην ΚΔ με την εξασφάλιση μεγάλου μεριδίου της αγοράς στο σύνολο του πληθυσμού της ΚΔ που θα χρειαστεί ηΤαυτότητα. Η ανάθεση προβλέπει εξασφάλιση των 100.000 ηΤαυτοτήτων σε διάστημα τριών (3) ετών.

Θα πρέπει το Υφυπουργείο να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, όπως εξάλλου είναι και η δέσμευση του μέσα από την Πρόταση στο ΥΣ και στο αίτημα που υποβλήθηκε στο ΣΠ για έγκριση της πιο πάνω διαδικασίας, ώστε να δοθεί ευκαιρία συμμετοχής και σε άλλους ΟΦ στην πιο πάνω διαδικασία, για ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στις μελλοντικές αγορές.

3.5 Θέμα: Χρονολογική εξέλιξη γεγονότων

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη χρονολογική εξέλιξη των γεγονότων που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση σχετικά με την αγορά 100.000 ηΤαυτοτήτων.

09.10.2024	Έγκριση ΥΣ και ανακοινώσεις στον τύπο για την αγορά ηΤαυτοτήτων
10.10.2024	Νέες ανακοινώσεις στον τύπο για την αγορά ηΤαυτοτήτων
11.10.2024	Εξέταση και έγκριση από το ΣΠ αιτήματος του Υφυπουργείου για απευθείας διαπραγμάτευση με την Εταιρεία
06.11.2024- 21.11.2024	Αλληλογραφία της Υπηρεσίας μας με το Υφυπουργείο για το θέμα της απευθείας ανάθεσης στην Εταιρεία
09.01.2025	Ανάθεση από το ΣΠ της σύμβασης εξασφάλισης 100.000 ηΤαυτοτήτων στην Εταιρεία, μετά τη διαπραγμάτευση
20.1.2025	Επιστολή της Υπηρεσίας μας προς το Υφυπουργείο
06.03.2025	Απάντηση από το Υφυπουργείο

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στον ελεγχόμενο φορέα, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην τελική μορφή της Ειδικής Έκθεσης. Οι αυτούσιες απαντητικές επιστολές του ελεγχόμενου φορέα παρουσιάζονται στο **Παράρτημα III**. Σημειώνεται ότι, όπου στις απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική της μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας, αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από τις απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδεμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της

Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

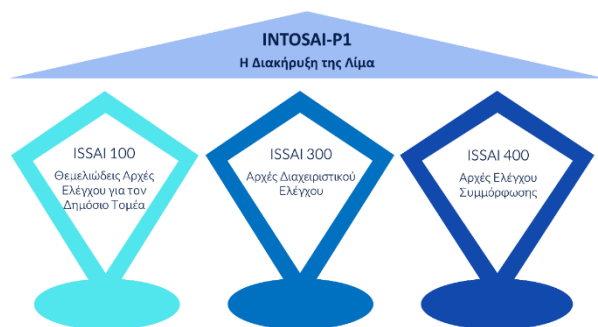
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιο τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος διενεργήθηκε με αφορμή την απόφαση του ΣΠ για απευθείας ανάθεση στην Εταιρεία της εξασφάλισης 100.000 ταυτοτήτων και βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Υφυπουργείο, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.73(Ι)/2016),
- Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικοί) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 201/2007),
- Οι περί της Διαχείρισης της Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων και των Διαδικασιών Αποκλεισμού των Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 138/2016)

Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενο Φορέα

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Γραφείο Γενικού ΔιευθυντήΥΕΚΨΠ: 05.24.013.001, 13.25.003.002,
13.25.002.001.009.008

Τηλ.: + 357 22 691906/7

Φαξ: + 357 22 691930

Email: perm.sec@dmrid.gov.cy

01 Αυγούστου 2025

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Ειδική Έκθεση για το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής
με θέμα «Ηλεκτρονική Ταυτότητα»

Αναφέρομαι στο νέο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης για το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (ΥΕΚΨΠ), με θέμα «Ηλεκτρονική Ταυτότητα», το οποίο μας κοινοποιήθηκε στις 29/07/2025, και στο οποίο διατυπώνονται επιπρόσθετες παρατηρήσεις και ζητήματα σε σχέση με την υλοποίηση του έργου της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας, και σημειώνουμε τα ακόλουθα:

2. Ο σεβασμός μας προς τον θεσμικό ρόλο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είναι δεδομένος. Ωστόσο, εκφράζουμε τη διαφωνία μου με την προσέγγιση που ακολουθείται στην Έκθεση, η οποία, παρά τις απαντήσεις που δόθηκαν με την επιστολή μας ημερομηνίας 15/05/2025, φαίνεται να εξακολουθεί να αφήνει ερωτηματικά και υπονοούμενα σε σχέση με τη νομιμότητα και τη διαφάνεια της διαδικασίας, γεγονός που θεωρούμε εντελώς αβάσιμο. 362740

3. Ειδικότερα, η αναφορά στο νέο προσχέδιο της Έκθεσης σε «ιδιάζουσα σχέση» του Υφυπουργού με τον συμμετέχοντα ΟΦ κρίνεται τουλάχιστον ατυχής. Κατανοώντας την ανάγκη διερεύνησης όλων των σχετικών παραμέτρων οφείλουμε να υποδείξουμε ότι η αναφορά αυτή δημιουργεί εσφαλμένες εντυπώσεις και αγνοεί το ιστορικό βάθος του έργου, το οποίο σχεδιάστηκε και εξελίχθηκε σταδιακά, ανεξαρτήτως του ποιος προΐστατο πολιτικά της διαδικασίας. Η εξέλιξη του έργου υπήρξε αποτέλεσμα θεσμικών και τεχνικών διαδικασιών που ξεκίνησαν από το 2017 και ολοκληρώθηκαν το 2025, υπό την εποπτεία τριών (3) διαδοχικών κυβερνητικών σχημάτων. Η ολοκλήρωση των διαδικασιών, κατά τη θητεία του νυν Υφυπουργού, αποτελεί φυσική συνέχεια της εξελικτικής πορείας του έργου. Ως εκ τούτου, αναφορές τέτοιας φύσεως ενέχουν τον κίνδυνο δημιουργίας εσφαλμένων εντυπώσεων, καθώς σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δημιουργείται η εντύπωση ότι η ανάθεση δημοσίων συμβάσεων συνδέεται με κριτήρια αξιολόγησης που δεν συνάδουν με τις βασικές αρχές του κοινοτικού και εθνικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

4. Το ΥΕΚΨΠ, καθ' όλη τη διάρκεια σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου, έχει ενεργήσει με πλήρη διαφάνεια, τηρώντας στο ακέραιο τις νενομισμένες διαδικασίες και προβαίνοντας σε

GK-EP-08-2025-01

Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής
Λεωφόρος Λεμεσού 134, 2015 Λευκωσία, Κύπρος

εκτεταμένες ενέργειες ενημέρωσης της αγοράς με στόχο την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό και σε συνέχεια της επιστολής μας, ημερ. 15/05/2025, η οποία επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά, επισημαίνονται οι ακόλουθες ενέργειες του Υφυπουργείου που τεκμαίρουν τα πιο πάνω:

(α) [ΕΕ – Παρ. 1.1] – Ανάθεση Σύμβασης από ΣΠ τον Οκτώβριο 2024

Το Υφυπουργείο σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου λειτούργησε με βασική προτεραιότητα τη διαφάνεια, την ίση μεταχείριση όλων των Οικονομικών Φορέων (ΟΦ), καθώς και την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, προβαίνοντας στις ακόλουθες ενέργειες:

- Δημιουργία ενός ανοικτού κανονιστικού, ρυθμιστικού και τεχνικού πλαισίου – του "Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων", το οποίο τέθηκε στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου ΟΦ χωρίς διακρίσεις. Το εν λόγω πλαίσιο επιτρέπει σε οποιονδήποτε ΟΦ να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την εξασφάλιση εξουσιοδότησης Παροχής Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων.
- Έγκαιρη ενημέρωση της αγοράς, τόσο πριν όσο και μετά την ίδρυση του Υφυπουργείου, για τις προθέσεις της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, από το 2017, κοινοποιήθηκε η πρόθεση της Κυβέρνησης για διάθεση Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, και η μελλοντική ανάπτυξη της αντίστοιχης αγοράς, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων ΟΦ. Επιπλέον, το εν λόγω έργο περιλαμβάνεται στον Εθνικό Στρατηγικό Οδικό Χάρτη Ψηφιακής Δεκαετίας, ο οποίος βρίσκεται δημοσιευμένος στην ιστοσελίδα του ΥΕΚΨΠ, καθώς και σε ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ως αποτέλεσμα, το ΥΕΚΨΠ πρόβη σε έγκαιρη γνωστοποίηση του επικείμενου έργου, διασφαλίζοντας ότι τυχόν ενδιαφερόμενοι ΟΦ (εντός και εκτός ΚΔ) διέθεταν επαρκή χρόνο για να προβούν σε ενέργειες εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή/και έναρξη ενεργειών εξασφάλισης εξουσιοδότησης Παροχής Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων.
- Υπενθυμίζουμε ότι, παρά τα ανωτέρω, δεν προέκυψε, κατά το διάστημα τούτο, κανένας άλλος ΟΦ που να έχει επενδύσει στην υλοποίηση της αναγκαίας υποδομής στην Κύπρο, κάτι που απαιτεί σοβαρή οικονομική επένδυση και χρόνο, και που να έχει εξασφαλίσει την εξουσιοδότηση από την αρμόδια αρχή, ώστε να πληροί τις προϋποθέσεις συμπερίληψης σε διαδικασία προμήθειας. Υπενθυμίζουμε εκ νέου, ότι ο μοναδικός Πάροχος που είχε αδειοδοτηθεί και μπορούσε να συμμετάσχει σε διαδικασία προμήθειας ήταν η Εταιρεία **Εταιρεία**. Τούτο δεν ήταν κάτι που φαίνεται, όπως αναφέρεται στην Έκθεσή σας, αλλά ήταν δεδομένο και μάλιστα χωρίς προοπτικές για αλλαγή για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ως εκ τούτου, δεν συμφωνούμε με την αναφορά στην Έκθεση ότι το Υφυπουργείο δεν έδωσε την ευκαιρία υποβολής προσφοράς και σε άλλους ΟΦ, με έδρα είτε στην Κυπριακή Δημοκρατία είτε σε άλλο Κράτος Μέλος της ΕΕ. Μετά τις επαναλαμβανόμενες εξηγήσεις που έχουν δοθεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία για το θέμα, καθώς και τα δεδομένα που υφίστανται για χρόνια τώρα, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την αναφορά σας ότι η απευθείας ανάθεση δεν ικανοποιεί τις αρχές της διαφάνειας, της μη διάκρισης και της ίσης μεταχείρισης των ΟΦ.

Σε σχέση με την αναφορά σας στην Εκούσια Προκήρυξη, αναγνωρίζοντας τη θέση του Γενικού Λογιστηρίου ότι η Εκούσια Προκήρυξη αν και δεν είναι υποχρεωτική εντούτοις αποτελεί βέλτιστη πρακτική με σκοπό να μειώσει τον κίνδυνο για νομικές προσφυγές, το Υφυπουργείο πρόβη σε αξιολόγηση της εφαρμογής της. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη:

- την ύπαρξη ενός και μοναδικού ΟΦ που πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαγωνιστική διαδικασία,
- τη μη ύπαρξη ενδιαφέροντος από δυνητικούς παρόχους που προσεγγίστηκαν από το Υφυπουργείο για να επιδείξουν ενδιαφέρον και να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες με σκοπό να πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, και
- την εκτενή ενημέρωση και γνωστοποίηση που προηγήθηκε του διαγωνισμού, κάτι που αναλύεται σε μεγάλη έκταση στην επιστολή μας με ημερ. 15/05/2025,

κρίθηκε ότι η προσφυγή σε μια τέτοια διαδικασία ήταν ουσιαστικά άνευ αντικειμένου.

(β) [ΕΕ – Παρ. 1.2] – Απόφαση ΥΣ για τη διαδικασία

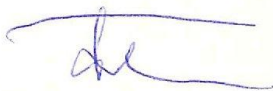
Επισημαίνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), στις 10/10/2024, ενέκρινε την πολιτική κατεύθυνση και το αντικείμενο του έργου, το οποίο αφορά στην επιχορήγηση 100.000 Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, σε ορίζοντα τριετίας, προς τους πολίτες της Δημοκρατίας άνω των 18 ετών.

Όπως επισημάνθηκε στην επιστολή μας με ημερ. 15/05/2025, ως οι νενομισμένες διαδικασίες, η απόφαση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης λήφθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών (ΣΠ) στις 11/10/2024, αφού διαπιστώθηκε ότι πληρούνται τα κριτήρια χρήσης της διαδικασίας, σύμφωνα με το εδάφιο (2)(β)(ii) του Άρθρου 29 του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2016 (Ν.73(I)/2016).

Ως εκ τούτου, η απόφαση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης λήφθηκε από το αρμόδιο όργανο, ήτοι το Συμβούλιο Προσφορών του ΥΕΚΨΠ, σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες.

5. Συμπερασματικά, θεωρούμε ότι το ΥΕΚΨΠ λειτούργησε με γνώμονα τη διαφάνεια, τη νομιμότητα και τη δημιουργία συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού σε όλο το φάσμα σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου, το οποίο εκτείνεται σε βάθος ετών, προβαίνοντας έγκαιρα σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες. Η διαδικασία ανάθεσης, μέσω διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, έγινε πλήρως εντός των ορίων του νομικού πλαισίου, σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες, και κατόπιν απόφασης των καθ' ύλην αρμόδιων οργάνων.

6. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Γιώργος Κωμοδρόμος
Αν. Γενικός Διευθυντής

Κοιν: - Υφυπουργό ΕΚΨΠ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γραφείο Γενικού Διευθυντή

ΥΕΚΨΠ: 05.24.013.001, 13.25.003.002,
13.25.002.001.009.008

Τηλ.: + 357 22 691906/7

Φαξ: + 357 22 691930

Email: perm.sec@dmrid.gov.cy

15 Μαΐου 2025

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Προσχέδιο Ειδικής Έκθεσης αρ. ΥΦΕΚΨΠ/02/2025
με θέμα «Ηλεκτρονική Ταυτότητα»

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. 05.14.009, 26.25.001.004 και ημερ. 08/04/2025, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, και σας παρέχω απαντήσεις στα όσα υποβάλλετε με το παρόν προσχέδιο. Για οποιαδήποτε πληροφορία παρέχεται σε αυτή την απαντητική επιστολή, το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (ΥΕΚΨΠ) είναι στη διάθεσή σας για να σας υποβάλει τη σχετική τεκμηρίωση (αλληλογραφία / έγγραφα / δικαιολογητικά).

2. Πιο κάτω δίνονται απαντήσεις σε επιμέρους αναφορές του Προσχεδίου της Ειδικής Έκθεσης (ΠΕΕ), με ειδική αναφορά στις παραγράφους της ΠΕΕ, τις οποίες αφορά η κάθε απάντηση.

(α) [ΠΠΕ – Παρ. 1.1] Είναι γεγονός ότι το Συμβούλιο Προσφορών (ΣΠ) του ΥΕΚΨΠ ενέκρινε Πρόταση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την Εταιρεία για την εξασφάλιση 100.000 Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων (ηΤαυτοτήτων). Η εν λόγω απόφαση βασίστηκε στο ότι, από την ημερομηνία ψήφισης της σχετικής νομοθεσίας, το 2021 μέχρι και τον παρόντα χρόνο, η Εταιρεία αποτελεί τη μοναδική διαθέσιμη επιλογή συμμετέχοντα που πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαγωνιστική διαδικασία και ως εκ τούτου πληρούνται τα κριτήρια χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το εδάφιο (2)(β)(ii) του Άρθρου 29 του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2016 (Ν.73(I)/2016).

Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο δημιουργίας συνθηκών ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, τόσο το ΥΕΚΨΠ όσο και το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΤΗΕ) έχουν προβεί σε ενέργειες γνωστοποίησης της αναπτυσσόμενης αγοράς παροχής ηλεκτρονικών ταυτοτήτων και του αναμενόμενου έργου αγοράς ηΤαυτοτήτων.

Συγκεκριμένα αναφέρονται τα πιο κάτω:

I. Μοναδικότητα Οικονομικού Φορέα (ΟΦ) για συμμετοχή σε διαγωνιστική διαδικασία:

Η Εταιρεία αποτελεί το μοναδικό εγκεκριμένο Πάροχο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, εγκεκριμένο από το THE (Αρμόδια Αρχή), και ως εκ τούτου αποτελεί τη μοναδική διαθέσιμη επιλογή ΟΦ στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) που πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαγωνιστική διαδικασία για τον εν λόγω Διαγωνισμό. Επισημαίνεται ότι, η απουσία εναλλακτικών λύσεων δεν οφείλεται σε περιορισμούς στο περιεχόμενο της Σύμβασης, όπως επίσης, η απουσία ανταγωνιστικών επιλογών δεν αποτελεί αποτέλεσμα τεχνητών περιορισμών ή αποκλεισμού υποψηφίων.

Η διαδικασία εξασφάλισης εξουσιοδότησης Παρόχου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων από το THE η οποία περιλαμβάνεται στο Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων (βλ. Παράγραφο 2(α)(II) πιο κάτω), συμπεριλαμβάνει (α) την ετοιμασία των απαιτούμενων τεχνικών υποδομών και διαδικασιών εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, και (β) την ολοκλήρωση εξειδικευμένου ελέγχου από Φορέα Αξιολόγησης της Συμμόρφωσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό eIDAS. Η διάρκεια των δύο (2) ετών παραμένει μια βάσιμη και τεκμηριωμένη γενική εκτίμηση για τα δύο πιο πάνω σημεία. Το γεγονός ότι η Εταιρεία εξασφάλισε τη σχετική εξουσιοδότηση από την Αρμόδια Αρχή στις 21/03/2022, οφείλεται (α) στο συγγενές αντικείμενο των ήδη υφιστάμενων δραστηριοτήτων της για Παροχή Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης, και (β) στις ενέργειες προετοιμασίας της Εταιρείας που είχαν ξεκινήσει από την έναρξη των διαβουλεύσεων του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων το 2020 (βλ. Παράγραφο 2(α)(II) πιο κάτω). Σε κάθε περίπτωση, η αναφορά στο χρονικό ορίζοντα των δύο (2) ετών δεν συνιστά εσφαλμένη πληροφόρηση, αλλά αντανακλά ένα χρονικό ορίζοντα που απαιτείται για ενδιαφερόμενους ΟΦ.

II. Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων

Το Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, το οποίο εμπεριέχει το κανονιστικό, ρυθμιστικό και τεχνικό πλαίσιο για την εξασφάλιση της εξουσιοδότησης ως Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, κατόπιν δημοσίευσης του τον Απρίλιο του 2021, είναι ανοιχτό σε κάθε ενδιαφερόμενο ΟΦ, χωρίς διακρίσεις, επιτρέποντας σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο ΟΦ να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την εξασφάλιση της εν λόγω εξουσιοδότησης και να γίνει Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων.

Το εν λόγω Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων ξεκίνησε να σχεδιάζεται από το 2017, κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με ημερ. 03/05/2017. Κατά τη διαμόρφωση του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, το THE προέβη σε δημόσια διαβούλευση¹, στις 13/02/2020, με στόχο τη λήψη σχολίων/εισηγήσεων από οποιοδήποτε πρόσωπο.

Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, πραγματοποιήθηκαν επαφές και διαβουλεύσεις με δυνητικούς ΟΦ, όπως η εταιρεία CYTA, με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση του ενδιαφέροντος της να γίνει Πάροχος Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων. Παρά το ότι οι συζητήσεις δεν κατέληξαν σε θετικό αποτέλεσμα,

¹ Δημοσίευση στο
https://dec.dmrld.gov.cy/dmrld/DEC/ws_dec.nsf/All/B5D46C6021028B0AC22584F60040F825?OpenDocument

σημειώνεται ότι από πλευράς ΥΕΚΨΠ υπήρξε πλήρης διαθεσιμότητα και ετοιμότητα για στήριξη οποιασδήποτε σχετικής πρωτοβουλίας.

III. Σχεδιασμός Έργου Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων

Το έργο Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων βρισκόταν υπό σχεδιασμό από το 2017, στο πλαίσιο συζητήσεων στο Συμβούλιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με ποικίλες προσεγγίσεις να έχουν εξεταστεί, πριν την τελική του διαμόρφωση. Το ΥΕΚΨΠ συνέχισε να υποστηρίζει αυτούς τους σχεδιασμούς, στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, και τον Ιανουάριο του 2023, η τότε διαμορφωμένη Πρόταση προς το ΥΣ διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών.

Επομένως, το τελικό έργο είναι αποτέλεσμα συντονισμένων διαβουλεύσεων και σχεδιαστικών ενεργειών, εναρμονισμένων με τη στοχευμένη και μακροπρόθεσμη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού της Χώρας.

IV. Γνωστοποίηση αναμενόμενου Έργου Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων

Το 2017 γνωστοποιήθηκε μέσω Κρατικών Αξιωματούχων, η πρόθεση της Κυβέρνησης να προχωρήσει με εξασφάλιση 100.000 ηΤαυτοτήτων μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας για διάθεση στους πολίτες.

Επιπρόσθετα, το ΥΕΚΨΠ από το 2020 είχε στους σχεδιασμούς του το εν λόγω έργο, το οποίο αναφέρεται και στον Εθνικό Στρατηγικό Οδικό Χάρτη Ψηφιακής Δεκαετίας, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του ΥΕΚΨΠ στις 09/04/2024, καθώς και σε ιστοσελίδα της ΕΕ. Στο εν λόγω έγγραφο αναγνωριζόταν το υπό σχεδιασμό έργο Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων από Εθνικό Πάροχο Ηλεκτρονικής Ταυτότητας, το οποίο κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, αφορούσε την αγορά 250.000 ηΤαυτοτήτων, για διάθεση προς τους Κύπριους πολίτες.

Η Κυβέρνηση προέβη από το 2017 σε γνωστοποίηση του αναμενόμενου έργου, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει τυχόν ενδιαφερόμενους ΟΦ σε ενέργειες εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Οποιοσδήποτε τέτοιες ενέργειες θα οδηγούσαν το ΥΕΚΨΠ σε εκ νέου αξιολόγηση του υπό σχεδιασμό έργου, με στόχο την προσαρμογή του, όπου απαιτείτο, συμπεριλαμβανομένης ενδεχόμενης χρονικής μετάθεσής του, ώστε να διασφαλιστούν υγιείς συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά.

(β) **[ΠΕΕ – Παρ. 1.2]** Με γνώμονα τη διασφάλιση ενός υγιούς, διαφανούς και ανταγωνιστικού πλαισίου στην «αγορά» Παροχής ηΤαυτοτήτων, το ΥΕΚΨΠ προέβη σε ενέργειες για τον καθορισμό και δημοσίευση του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, στην έγκαιρη ενημέρωση πιθανών ενδιαφερόμενων ΟΦ για το αναμενόμενο έργο Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, καθώς και στη διαμόρφωση και περιορισμό του Έργου, ώστε να διασφαλίζεται ένα υγιές ανταγωνιστικό πλαίσιο στην «αγορά» Παροχής ηΤαυτοτήτων. Συγκεκριμένες ενέργειες ΥΕΚΨΠ ήταν:

I. Καθορισμός και δημοσίευση πλαισίου στην «αγορά» Παροχής ηΤαυτοτήτων

Η Κυβέρνηση ξεκίνησε το σχεδιασμό του Εθνικού Σχεδίου Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων και του έργου Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων από το 2017 σε συνέχεια της απόφασης του Συμβουλίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με ημερ. 03/05/2017.

Στο πλαίσιο δημιουργίας «αγοράς» Παροχής Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων και ανάπτυξης ανταγωνισμού στην εν λόγω «αγορά», το ΥΕΚΨΠ προέβη σε ενέργειες για τη διαμόρφωση ξεκάθαρα ρυθμιστικού, κανονιστικού και τεχνικού πλαισίου (Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων), το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 13/02/2020, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και διαφάνεια προς ενδιαφερόμενους ΟΦ (βλ. Παράγραφο 2(α)(II) πιο πάνω).

Παράλληλα, σημειώνεται ότι η Κυβέρνηση προέβαιε από το 2017 σε ενημέρωση μέσω επίσημων πηγών² για την επικείμενη ανάπτυξη της «αγοράς» Παροχής ηΤαυτοτήτων στην ΚΔ, το αναμενόμενο έργο Αγοράς ηΤαυτοτήτων, καθώς και τα δυνητικά πεδία αξιοποίησης στο Δημόσιο, δίνοντας κίνητρα συμμετοχής σε ενδιαφερόμενους ΟΦ για δραστηριοποίηση στην «αγορά» Παροχής ηΤαυτοτήτων. Ως αποτέλεσμα, το ΥΕΚΨΠ γνωστοποίησε την επικείμενη ανάπτυξη της «αγοράς» Παροχής ηΤαυτοτήτων, δίνοντας ευκαιρία σε ενδιαφερόμενους ΟΦ για ενεργοποίηση και προετοιμασία για δραστηριοποίηση στην «αγορά».

II. Επαφές και διαβουλεύσεις με δυνητικούς ΟΦ

Το ΥΕΚΨΠ προέβη σε επαφές και διαβουλεύσεις με δυνητικούς ΟΦ με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση του ενδιαφέροντος ένταξης τους στην «αγορά» ηΤαυτοτήτων, με στόχο την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού (βλ. Παράγραφο 2(α)(II) πιο πάνω).

III. Γνωστοποίηση αναμενόμενου έργου Αγοράς Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων

Το ΥΕΚΨΠ προέβη σε γνωστοποίηση της πρόθεσης της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) για το έργο εξασφάλισης ηΤαυτοτήτων σε επίσημες πηγές της ΚΔ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), μέσω της δημοσιοποίησης του Εθνικού Στρατηγικού Οδικού Χάρτη Ψηφιακής Δεκαετίας, έγγραφο στο οποίο περιλαμβανόταν το υπό σχεδιασμό έργο το οποίο κατά την εν λόγω χρονική περίοδο αφορούσε την αγορά 250.000 Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων από Εθνικό Πάροχο Ηλεκτρονικής Ταυτότητας για διάθεση προς τους Κύπριους πολίτες (βλ. Παράγραφο 2(α)(IV) πιο πάνω).

IV. Διαμόρφωση έργου με στόχο την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού

Για την ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην «αγορά» παροχής ηΤαυτοτήτων, ενώ ο αρχικός σχεδιασμός του έργου αφορούσε αγορά 250.000 ηΤαυτοτήτων (βλ. Παράγραφο 2(β)(III)), ως οι εκτιμώμενες ανάγκες ηΤαυτοτήτων σύμφωνα με το Σχέδιο

² Δηλώσεις τέως Υφυπουργών ΥΕΚΨΠ για «αγορά» ηΤαυτοτήτων και πεδία αξιοποίησης στο Δημόσιο:
https://economytoday.sigmalive.com/epiheiriseis/tech/23439_kokkinos-i-ilektroniki-ypografi-fernei-mia-mikri-thetiki-epanastasi
<https://www.stockwatch.com.cy/el/news/erkhontai-oi-ilektronikes-tautotites>
<https://www.gov.cy/erevna-kainotomia-kai-psifiaki-politiki/enarktiria-omilia-tou-yfypourgou-erevna-kainotomias-kai-psifiakis-politikis-k-filippou-chatzizacharia-stin-enotita-i-epitachynsi-tis-psifiopoiisis-tis-kypriakis-oikonomias-sto-13thnic/>
<https://www.philenews.com/oikonomia/kypros/article/1368450/filippos-chatzizacharias-se-poria-dimiourgias-ke-i-kipriaki-silicon-valley/>
https://economytoday.sigmalive.com/synenteyxeis/67053_filippos-hatzizacharias-o-psifiakos-eggrammatismos-ton-politon-einai-allilendetos
<https://inbusinessnews.reporter.com.cy/article/2023/11/8/741968/uph-erevna-elektronike-tautoteta-upographe-se-uperesies-entos-2023/>
Δηλώσεις Κρατικών Αξιωματούχων για έργο αγοράς ηΤαυτοτήτων
<https://inbusinessnews.reporter.com.cy/article/2017/4/5/440065/eqkrithekan-oi-kanonismoi-gia-elektronike-upographe/>

Δράσης που παρουσιάστηκε στην Πρόταση ΥΣ και ΣΠ, έχοντας υπόψη ότι ο δυνητικός αριθμός δικαιούχων πολιτών ανέρχεται στις 700.000, το έργο περιορίστηκε στην αγορά 100.000 ηΤαυτοτήτων. Ο σκοπός αυτής της προσαρμογής ήταν η διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού πλαισίου, δίνοντας τη δυνατότητα σε ΟΦ που θα πληρούν μελλοντικά τα κριτήρια να δραστηριοποιηθούν ως Πάροχοι Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων, και ως εκ τούτου να μπορούν να συμμετάσχουν σε τυχόν επόμενο έργο αγοράς ηΤαυτοτήτων, το οποίο θα πρέπει να γίνει με ανοικτή διαδικασία προσφορών, εφόσον θα υπάρχει πάνω από ένας (1) αδειοδοτημένος Πάροχος.

Το εν λόγω έργο αποτελεί την αρχή για την ανάπτυξη της αγοράς ηΤαυτοτήτων, καθώς δίνει τη δυνατότητα γνωριμίας των πολιτών με το εν λόγω εργαλείο και την ευρύτερη χρησιμότητα του, και παράλληλα δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών που να το αξιοποιούν. Μελλοντικά, και εφόσον η Ευρωπαϊκή Ένωση προχωρήσει με τους σχεδιασμούς της για χρήση της ηΤαυτότητας από όλους τους Ευρωπαίους πολίτες (Κανονισμός eIDAS 2.0), η ζήτηση σε ηΤαυτότητες θα αυξάνεται συνεχώς και ο αριθμός των 100.000 αναμένεται ότι δεν θα είναι αρκετός για να καλύψει τις ανάγκες του δικαιούχου πληθυσμού ηλικίας 18 και άνω, που αντιστοιχεί σε 750.000 Κύπριους πολίτες. Επίσης, οι ηΤαυτότητες έχουν ισχύ 3 χρόνια και εφόσον ο πολίτης το επιθυμεί μπορεί να ανανεώσει την ηΤαυτότητα του, και όχι κατά ανάγκη με τον ίδιο Πάροχο. Συνεπώς εξακολουθούν να υπάρχουν όλες οι προοπτικές στο να δημιουργηθούν οι συνθήκες για ανάπτυξη περαιτέρω ανταγωνισμού.

Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω ότι η καταγραφή στην επιστολή σας ότι ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, από το 2017 μέχρι το 2024, εκτελούσε καθήκοντα Γενικού Διευθυντή της Εταιρείας είναι ατυχής, καθώς σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δημιουργείται η εντύπωση ότι η ανάθεση δημοσίων συμβάσεων συνδέεται με κριτήρια αξιολόγησης που δεν συνάδουν με τις βασικές αρχές του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η διαδικασία σχεδιασμού των έργων προηγείτο, αφού τόσο το Εθνικό Σχέδιο Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων όσο και το Έργο Αγοράς ηΤαυτοτήτων βρίσκονται σε εξέλιξη από το 2017.

(γ) **[ΠΕΕ – Παρ. 1.3]** Αναγνωρίζεται απόλυτα ότι το αρμόδιο όργανο για να εγκρίνει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης είναι το ΣΠ και όχι το ΥΣ, και ως οι νενομισμένες διαδικασίες, η απόφαση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης λήφθηκε από το ΣΠ στις 11/10/2024, αφού διαπιστώθηκε ότι πληρούνται τα κριτήρια χρήσης της διαδικασίας, σύμφωνα με το εδάφιο (2)(β)(ii) του Άρθρου 29 του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2016 (Ν.73(I)/2016).

Σημειώνεται ότι, δηλώσεις εκ μέρους του προσωπικού του Υφυπουργείου σχετικά με την απόφαση του ΥΣ για το έργο αγοράς και διάθεσης ηλεκτρονικών ταυτοτήτων προς τους Κύπριους πολίτες, είχαν ως στόχο την ανάδειξη του επικείμενου έργου αγοράς και επιχορήγησης ηΤαυτοτήτων προς τους Κύπριους πολίτες και όχι την εστίαση στην προσφυγή για χρήση διαδικασίας διαπραγμάτευσης.

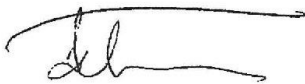
(δ) **[ΠΕΕ – Παρ. 1.4]** Η δέσμευση του ΥΕΚΨΠ μέσα από την Πρόταση ΥΣ και ΣΠ, η οποία αναδεικνύεται και στην ΠΕΕ σας, είναι όπως τυχόν επόμενο έργο αγοράς ηΤαυτοτήτων, εφόσον θα υπάρχει πάνω από ένας (1) αδειοδοτημένος Πάροχος, θα προχωρήσει με ανοικτή

διαγωνιστική διαδικασία προσφορών, με στόχο να διασφαλιστούν οι ευρύτερες συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά.

Το ΥΕΚΨΠ, εξετάζοντας ενδεχόμενο σχεδιασμό επόμενου έργου αγοράς και προώθησης ηΤαυτοτήτων, θα προχωρήσει σε αξιολόγηση της πορείας του έργου.

3. Εν κατακλείδι, θεωρούμε ότι το ΥΕΚΨΠ είχε προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες και είχε εξαντλήσει κάθε δυνατή εναλλακτική λύση/επιλογή για χρησιμοποίηση ανοικτών διαδικασιών, και επίσης ότι το ΥΕΚΨΠ παραμένει προσηλωμένο στη συνέχιση ενεργειών με στόχο την ενίσχυση και τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνισμού πλαισίου στην «αγορά» Παροχής Ηλεκτρονικών Ταυτοτήτων. Παράλληλα, υπογραμμίζεται ότι η ανάθεση στην Εταιρεία και η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, έγιναν απόλυτα νομότυπα σύμφωνα με όλες τις νενομισμένες διαδικασίες και συνεπώς διαφωνούμε πλήρως με τυχόν συμπεράσματα που καταλήγουν σε πιθανή παράκαμψη των σχετικών διαδικασιών.

4. Παραμένω στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Γιώργος Κωμοδρόμος
Αν. Γενικός Διευθυντής

Κοιν.: Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας
Υφυπουργό ΕΚΨΠ